

SEAD

Duurzame tewerkstelling in het tijdperk van de digitalisering: uitdagingen, belemmeringen en opportuniteiten

DUUR
15/12/2019 - 31/03/2024

BUDGET
1 385 627 €

PROJECT BESCHRIJVING

Context

Automatisering en de digitale revolutie hebben een impact op de aard en de kwaliteit van jobs. In het proces van de herallocatie van werknemers van neergaande naar groeiende sectoren en beroepen ontstaan mismatches met structurele werkloosheid als gevolg. Inkomensongelijkheid en armoedeniveaus dreigen toe te nemen indien de digitale revolutie vooral de jobs bedreigt in het midden van de loonverdeling. Bovendien leiden nieuwe technologieën tot het automatiseren van bepaalde taken – eerder dan volledige beroepen – zodat de taakinhoud van bestaande beroepen verandert. Recent onderzoek suggereert dat vooral jobs van laagopgeleiden alsmaar minder taakvaardigheden vereisen, wat de positie op de arbeidsmarkt van deze werknemers verzwakt. Aan de andere kant van het vaardigheden-spectrum ontstaan er nieuwe opportuniteiten voor instrinsiek 'rijke jobs'.

Het organisatieniveau is een belangrijke mediator tussen de toepassing van technologie en de daadwerkelijke ervaringen van individuele werknemers op de werkvloer. Bestaande organisatiestructuren bepalen de selectie van nieuwe technologieën en – omgekeerd – nieuwe technologieën vereisen veranderingen in de manier waarop werk georganiseerd wordt (bv. meer flexibel en zelf-lerend gedrag). De aard van deze veranderingen in de organisatie is wellicht bepalend voor de uitkomsten van de digitalisering. Hieraan verbonden stelt zich de vraag hoe de digitalisering werknemers beïnvloedt in hun dagdagelijkse praktijk en wat de gevolgen daarvan zijn op het vlak van 'werkbaar werk' in bepaalde beroepen. Aangezien veranderingen in organisaties een belangrijke determinant zijn van het welzijn van werknemers en hun prestaties, kunnen deze veranderingen best gepaard gaan met ondersteunende HR-praktijken, een gepaste organisatie-cultuur, management en leiderschap. Deze zijn op hun beurt best ingebed in flankerend overheidsbeleid en sterk sociaal overleg, om te kunnen leiden tot efficiëntie en effectiviteit in de organisatie. Deze veranderingen in organisatie en de effecten ervan op werknemers vinden zowel plaats in 'klassieke' organisaties als in de nieuwe bedrijfsvormen die door de digitalisering ontstaan. In het bijzonder de 'platformen' (bv. Uber, Listminute, Deliveroo, TaskRabbit, Amazon Mechanical Turk) doen een nieuw organisatiemodel ontstaan, waarin vooral projectmatig gewerkt wordt, veelal door een nieuw type van zelfstandigen of freelancers. Hoewel deze nieuwe werkvormen een imago cultiveren van succes, autonomie en flexibiliteit, wordt heel wat platform-werk gekenmerkt door onzekerheid, vlakke carrièrepaden, beperkte onderhandelingsmacht en gedeeltelijke uitsluiting van bestaande systemen van sociale bescherming.

Deze ontwikkelingen werpen de vraag op of nieuwe technologieën opportuniteiten stellen voor 'werkbaar werk' of eerder bedreigingen. Beleid op het vlak van sociale bescherming, regulering van de arbeidsmarkt, sociale overleg, inkomensbescherming en sociale inclusie, kunnen een sleutelrol spelen in het optimaliseren van de opportuniteiten en een buffer vormen tegen de dreigende kwetsbaarheid in de 'nieuwe wereld van het werk'.

SEAD

Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling van dit project bestaat erin om het potentieel te onderzoeken voor het stimuleren van werkbaar werk in het digitale tijdperk door het identificeren van de uitdagingen, de obstakels en de opportuniteiten in nieuwe en veranderende arbeidsmarkten. Meer bepaald zijn de doelstelling van dit onderzoek:

- Het bestuderen van de veranderende structuur van de Belgische arbeidsmarkt en de veranderende taakhoud van beroepen over de voorbije decennia.
- Het bestuderen van het proces en de gevolgen van de veranderende beroepsstructuur als gevolg van technologische innovatie in de Belgische arbeidsmarkt op het vlak van vereiste vaardigheden, job-inhoud en arbeidskwaliteit.
- Het bestuderen van de socio-demografische kenmerken, het economisch profiel, de job-inhoud en de arbeidsvoorwaarden van platformwerkers.
- Bestuderen welke organisatie-modellen bevorderend zijn voor de arbeidskwaliteit in een context van technologische innovatie.
- Het bestuderen van de relatie tussen technologische innovatie, 'autonomie-ondersteunende HR-praktijken' en 'welzijns-ondersteunende managementstijlen', teneinde werkbaar werk te stimuleren.

Methodologie

Het project gebruikt een 'mixed methods'-benadering, met zowel statistisch onderzoek als diepgaand kwalitatief onderzoek.

Impact

Het project heeft tot doel om inzicht te verwerven in de uitdagingen en de opportuniteiten voor werkbaar werk in het digitale tijdperk, en om beleid te ondersteunen dat op een effectieve manier deze opportuniteiten kan grijpen en de kwetsbaarheid van werknemers kan beperken. Om de impact te maximaliseren, worden doorheen het project activiteiten georganiseerd om de onderzoeksresultaten te verspreiden (bv. workshops, communicatie via sociale media, policy briefs, enzovoort).

Output

Alle producten van dit onderzoek worden centraal gecommuniceerd via de project-webpagina www.sead.be. Onderzoeksresultaten zullen worden gecommuniceerd binnen de academische wereld (via artikels in wetenschappelijke tijdschriften en presentaties op conferenties), naar beleidsmakers (via een opvolgingscommissie en een aantal policy briefs) en naar een breder publiek (bv. via sociale media). Een eindrapport zal de belangrijkste resultaten van het project integreren. Een aantal nieuwe datasets zullen worden gecreëerd (via zowel dataverzameling als het linken en verrijken van bestaande databases) en beschikbaar gemaakt op een gebruiksvriendelijke manier.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Christophe Vanroelen
Vrije Universiteit Brussel (VUB)
Interface Demography
Christophe.Vanroelen@vub.be

Partners

Nick Deschacht
Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)
Department of Economics
nick.deschacht@kuleuven.be

Miet Lamberts
Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)
HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
miet.lamberts@kuleuven.be

Esteban Martinez
Université Libre de Bruxelles (ULB)
Metices
esteban.martinez@ulb.ac.be

François Pichault
Université de Liège (ULiège)
LENTIC
f.pichault@uliege.be

LINKS

www.sead.be